

A kolozsvári hitközség nyiltlevele a beszercei köriratra

Erélyesen visszautasítja az ortodox iroda vádaskodásait

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A kolozsvári ortodox zsidó hitközség terjedelmes nyiltlevélben válaszol a beszercei irodának az ismert ítélet ügyében kiadott köriratára. Ennek a körlevélnek főképpen egy célja volt: győngíteni a hitközség álláspontját. E törekvéssel szemben most a hitközség világosan, minden kértétel-műséget kizáróan mutatja ki az ortodox iroda kétszínű és zsidótlan álláspontját.

A nyiltlevél, amely „minden ortodox hitközséghez” van címelve, így kezdődik:

„Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a tények közül, amelyeket a besz din ügyében előterjesztett deklarációban felsoroltunk, a beszercei iroda körirata egyetlen egyet sem tudott megcáfolni. Olyan érvekkel operál, amelyek részint nem tartoznak ide, másrészt soha vita tárgyai nem voltak.

Deklarációinkban sürtem, hogy az iroda elnöke a béka érdekeiben soha egyetlen észiate lépést nem tett, jóllehet számtalanszor megkértük őt erre és mi a magunk részéről mindannyiszor készséggel nyilatkoztunk a legmesszebbmenő engedelmények megtételére. Ezt a mi szemrehányásunkat hallgatással mellőzi az iroda.

Panaszképpen említettük deklarációnkban, hogy a szefárdok demuncióáltak, amikor

vezetők ellen feljelentést tettek a hatóságoknál az irredentizmus és bolsevizmus alaptalan rágalmaival.

A szefárdok a besz din előtt beismerik bűnüket és mégis sem az iroda, sem a besz din, sem az ítélethez csatolt rabbinikus vélemények ezt a megrovás egyetlen szavával nem említik.

Felkértük a besz dint, kezdje meg mint békebiróság a tárgyalásokat. Az urak ezt nem voltak hajlandók teljesíteni. Tiltakoztunk az ellen, hogy a szatmári, somlyói és nagykarólyi rabbik a bíróság összeülése előtt egy ítéletszerű véleményt adjanak le rólunk. Olyan természetű volt ez a vélemény, amely a bírákat könnyen befolyásolhatta. Ahelyett, hogy a véleményét visszavonták volna, újból megerősítik ezt, ugyanakkor, amikor az ügy a besz din előtt fektődött. Ez ellen sem volt sem a besz dinnek, sem az irodának egyetlen bírázó szava. Az iroda elnöke egy szóval nem cáfolja azt az állításunkat, hogy tudniillik jóval az ítélet meghozatala előtt ő maga kinyilatkoztatta, hogy Kolozsváron két hitközségnek kell fennállani.

A nyiltlevél ezután behatóan foglalkozik az iroda elnökének ama állításával, hogy a besz dint nem oktrojálták a kolozsvári hitközségre. Leveleket és átiratokat közöl, amelyek sorra igazolják, hogy igenis ezt a besz dint valóságos rákényszerítették a kolozsváriakra. A hitközség főirattal átutazott Beszerceire és olyan elnököt követelt a besz din számára, akinek tárgyilagos szempontjai minden kétséget kizárnak. A főirattal két nevet említett, olyan rabbinikus tekintélyeket, akik minden pártszemponttól fölé tudnak helyezkedni és akik mentesek lettek volna minden befolyástól. Egy szép napon azonban az iroda egy harmadik személy kinevezését közölte a kolozsvári hitközséggel. Olyasvalaki nevét,

akíhez soha semmi körülmények között a hitközség hozzá nem járult volna.

„Azt az állítást — mondja a nyilt levél — hogy mi kétszínű politikát

folytattunk volna, erélyesen visszautasítjuk. Eljárásunkat első pillanattól kezdve a nyiltlevél és őszinteség jellemzi és ettől soha egy pillanatra sem térünk el. Amíg erre vonatkozólag konkrét adatokkal nem bizonyítanak, a kijelentést közönséges gyanúsításnak tekintjük.”

A nyilt levél kitér a besz dinnek nyílt és félremagyarázhatóan pártoskodására. Amikor ugyanis a bíróság összeült, az ortodox hitközség egy tízenegy pontban foglalt panaszjegyzéket terjesztett elő, amelyre a besz din egyáltalán nem reflektált, ellenben a szefárdok minden igényét a legteljesebb mértékben kielégítve, átér olyan kérdésre, amelyet a felek egyáltalán fel sem vetettek: a gabella-kérdésre.

„Mindez a tárgyilagosság, a lelkiismeretesség és igazságosság nagyon kis mértékére vall.”

A besz din, amely vállalta, hogy az 1871 és 1905 éves szervezeti szabályzat és annak alapját képező miniszteri rendelet szellemében fog intézkedni,

nem tartotta be ezt az ígértét.

A miniszteri rendelet ugyanis kimondja, hogy egy új hitközség alapítása esetén a kiváltak tartoznak öt éven át épügy viselési kötelességi terhekkel, mintha tagjai lennének a régi községnek. Ehelyett az történt, hogy a besz din, amelynek nem is kellett volna érintenie ezt a kérdést, minthogy a felek ezt nem kívánták, gabella-szedési joggal ruházta fel a szefárdokat minden korlátozás nélkül. Kézenfekvő, hogy a besz din mindenképen, még hitközségünk fennállása árán is, az általa elismert törvényes rendelkezések megkerülésével nem akart egyebet, mint a szefárdok üzleti jövedelmét biztosítani.

A nyiltlevél rámutat azután arra, hogy az ortodox hitközség vezetőségében nem lehet ez a pártpolitikáról, minthogy a hetvenes bizottságban huzakötés olyan tag van ma is, akik az előző bizottságban helyet foglaltak. És míg azelőtt a hetvenes bizottság ötvenöt szombatot tartó tagot zárolt, addig a mai bizottságban hatvan ilyen hitközségi tag működik. Az iroda elnöke feleslegesnek találta megítélni, hogy a kivált és új hitközséget alakító szefárdok között (vezetőjük és protektorok is olyan) vannak, akik nyilvánosan megszegik a szombati törvényeket. Elmulasztja megemlíteni továbbá, hogy az ortodox hitközség több Sulchan Aruch alapján álló institúciója mellett Talmud Tóra iskolákat tart fenn és részben szubvencionál. Ugy teszi fel a kérdést, mintha a hitközség képviselőtestülete mint olyan cionista lenne, de elhallgatja a hitközség jegyzőkönyvi kijelentését, hogy

minden párttól független és minden párton felülemelkedett intézmény.

Nem csatlakozik a Zsidó Nemzeti Szövetséghez és politikával nem foglalkozik.

A Tarbutról úgy nyilatkoznak, mintha ezt a hitközség alapította volna és mintha az iskola fenállása tőle függne. Elhallgatja, hogy a hitközségnek, mint testületnek a Tarbut-iskolákra nincs befolyása és épen azért, mert amakidőben a szefárdok ez ellen tiltakoztak, a hitközség a felajánlott felügyeleti jogot is elhárította magától. A Tarbutot úgy állítják oda, mint a hitközség faszékét. Ha az iroda elnöke személyesen meg-

győződne — amint hogy meg is kelene győződnie — az iskola működése felől, tapasztalhatta volna, hogy a Tarbuttal szorosan összefügg egy négyosztályu Talmud Tóra, ahol háromszáz tanuló Bibliát, Rasit és Talmudot tanul nagyon vallásos és nagyon képzett talmudhócheimoktól. Meggyőződhetett volna arról is, hogy a Tarbut-fiúk mindegyike cida-kliit visel, hogy mindegyik szigoruan betartja az ételtörvényeket, hogy fődött fővel folyik a tanulás és hogy a szombatot szigoruan megtartják. Meg-

győződhetett volna arról is, hogy a gyermeknevelés több esetben az eredményezte, hogy némely szülő, aki eddig távol állott a vallási élet-től, Tarbutba járó gyermeke kedvéért kőser háztartást vezet és megtartja a törvény szabályait.

A nyiltlevél végül kijelenti, hogy a hitközség olóljárósága még mindig hajlandó a békére és készséggel nyilatkozik olyan terv elfogadására, amely a felek kölcsönös koncessziója alapján helyreállítja a békét.

Weizmann az alsóház döntéséről

Tisztult a politikai légkör. Az arabok tiltakozni akarnak a kormánynyilatkozat miatt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

London, július 13. Dr. Weizmann, a cionista világszervezet elnöke a „Jewish Correspondance Bureau” munkatársa előtt így nyilatkozott a cionista ügynek az angol alsóházban való sikeréről:

— Az angol alsóház talnyomó többségének magatartása a cionista kérdésben nem egyéb, mint a brit kormány politikájának jóváhagyása. Ugyanaz a politika ez, amelynek alapelvei a Balfour deklarációban és az 1922 júniusban kiadott fehérvíz-könyvben van lefektetve. A hónapok óta tartó kampány után, amit antiszemita és a cionizmus ellenségei vezettek, felvonultatván a hamis beállítások légióját, ez a szavazás jellemzi Anglia közvéleményét és megérdemli, hogy szívvel közzéadjuk. Tartok tőle, hogy ellenségeink propagandájukat folytatni fogják és közelebbünk és az arabok között egységet lennének szívnak. Biztosos, hogy olyan szándékokat imputálnak nekünk, amelyeket soha nem tápláltunk. Bizom benne, hogy békés újra-építő munkánk arab barátainknak és az egész világnak megmutatják,

hogy igazságra, jogra és méltányosságra alapítjuk nemzeti otthonunkat. Az alsóház határozata a brit nemzettel szemben új kötelezettségeket ró ráunk, amelyeket csak legnagyobb megerőltetéssel és az ország gyors fejlesztésével fogunk tudni teljesíteni.

Jeruzsálem, július 13. Az angol alsóház nagy többségének állásfoglalása a zsidó nemzeti kérdésben, a palestinai zsidó lakosság között nagy meglepetést keltett. A brit kormányval szemben gyakorolt kritika, a fehérvíz-könyvnek a bevándorlásra vonatkozó megszorításai miatt, határozat szorult, a zsidó lakosság most már teljesen megbizik az angol kormányban. A zsidó sajtó is örömmel közölte a szavazás eredményét és kifejté, hogy a politikai atmoszféra tisztult.

London, július 13. A „Times” jeruzsálemi tudósítója sürgönyzi lapjának: Az arabok a brit kormány újabb nyilatkozata miatt el vannak keseredve. A keresztény és mohamedán egyesület az angol kormány nyilatkozata ellen tiltakozni fog a külföld előtt.

— Még egy konferencia. Nem,

nem felejthetjük el soha a konferenciákat. Ifjúkorunk legborzalmasabb emlékü konferenciái, a tanári konferenciák ép elegek ahhoz, hogy megborzongjunk ma is, ha konferenciáról hallunk. Életünkhöz hozzákapszolódó egyéb konferenciák csak megerősíthetik tartózkodásunkat a konferenciákkal szemben. Emlékezzünk. Ha a világháboruban egy központ alakult, azt konferencia előzte meg. Megalakult a zöltségközpont: a piszerói eltűnt a zöltség. Megalakult a szirakcent: eltűnt a zsir stb., stb. A háboru után összehívták a béka-konferenciát: eltűnt a béka. Összehívták a leszerelési konferenciát: megszűnt a leszerelés. Hágában összegyűlt Oroszország gazdasági talpraállítását célzó konferencia: ott azon tanácskoznak, hogy fojtsák meg Oroszországot. Legújabb táviratunk szerint, Bécsben összehívták szeptemberre a nemzetközi demokrata konferenciát. Ép ideje. Mikor a világon már seholy nines demokrácia.

— Kronstadti matrózok védelmükben veszik az elitét papokat. Petrográdból jelentik: A kronstadti matrózok energianusan tiltakoztak az elitét lelkészok kivégeztésé ellen és követelik a kormánytól, hogy ezeknek kegyelmet adjon.

A Zsidó Nemzeti Alap országunk földjét akarja népünk köztulajdonába visszavásárolni, (akíé a föld, azé az országi a Keren Hajjeszód a fejlett európai állami élet alapjait akarja lerakni a visszaváltott földön, a Tarbut-Kulturalap pedig a sivatagvándorlás nevelési alapja

Megjelent!

És a meggörbedt kiegyenesedik,

egy ember, névszerint

Menasse Chajim története,

aki

Buczacz szent községből való (épitse fel városunkat a Leghatalmasabb, Amen) aki vagyont elvesztette és a szegénység (óvjon meg bennünket az Irgalmas) eltérítette az Úr utjáról és szeplőt ejtett Izraelen és szidalmazták és eltaszították és hajszolták és mégse zavarta mások életét és nevét és emlékezetét megőrizték, mint azt ez a könyv részletesen elmondja. És róla és a hozzája hasonlókról beszél az írás: „És azután levezekelték bűneiket”, és mondja a Rasi (áldassék emléke): „Levezekelték bűneiket szenvedéseikkel.”

Ezt pedig szerzette és feljegyezte

S. J. Agnon

és magyar nyelvre írta Sas László. Kiadja a Kadima Clujon a Teremtés 5682 esztendőjében.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályánál. — Ára 30 lei. Az Uj Kelet előfizetői 25 leiért kapják.

PIL

Eddig azt h...
vagy humoru ag...
est az izléstelen...
egyszer csak arra...
életi szentélye me...
döbbenés, nagy...
vetkezik, melynek...
csökölja feleségét...
varlóak és —
szalon ez oka mi...
tom, az élet is t...
vicsokét csinálni...
türelmes — és h...
hogy rajta törjen...
hogy őt törjék...
tudódik.

A magyar...
zülük. Ha a ma...
esése így folytat...
ntól fogja érni é...
trak valutat. De...
értékeltenséget é...
ország gazdaság...
addig a magyar...
magyarozási i...
miat romlik oly...
érthető. A nem...
is egészséges s...
föld gazdasági é...
sággal zárkózik...
ahol semmiféle...
jogbiztonsági n...
és konzolidáció...
és ahol a rablóg...
tel, a hazafi érn...
A tőkének jog...
ez nincsen Mag...
korona katasztr...
lyosabban érte...

O Megakad...
zülését. Ez me...
sági és politikai...
problémája. Meg...
jérj mistájára u...
vsluta becsület...
Megvergeti az...
kiböjja a szolon...
rablógylkosnak...
privilegiumot...
ságotra, de a...
Országház-kávé...
nyolcszáz „va...
Természetes, h...
rek” véletlenül...
tartoznak. De...
a rossz viccbe...
a férj a szolon...
dom érteni ezt...
nem az, hogy...
dottnak gond...
mely a szolon...
volt, srra ha...
harmadikat ny...
boltsa, aigha...
a kérdést a m...
zusrendőrség...
a „valutaurér...
jések az ura...
büntetlenül l...
Dupa—Tisa...
tőke mindig...
szágra, mint...
zük, aki a se...
megvétéssel.

Uj ékszerüz

Órák
Ékszer...
Mind...
Ajá...
legolcsó

H.S.
Feny...
cég...
mo...
Cluj, Pia...
féle hely

Ha gyorsan kiszolgált, pontosan mérni és jó tűzifát akar, forduljon a Frenkel-fatelephoz

(volt Jancsó és Tsa) Strada Aprinjoara (Buzargas-ú.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 5-22.

PILPUL

Eddig azt hittem, hogy csak sárga humoru agglegények találták ki ezt az izléstelen rossz viccet. A férj egyszer csak arra ébred, hogy házaséleti szociálje meg van fűzőzve. Megdöbbenés, nagy családi perpatvar következik, melynek végén a férj megcsókolja feleségét, kezét nyújt az udvarlóknak és — kidobja a sezlont. A sezlont az oka mindennek. Most ugy látni, az élet is tud izléstelen, gonosz vicceket csinálni. A szegény sezlont az turelmes — és háta sekat elbir. Azt is, hogy rajta törjenek házasságot, azt is, hogy őt törjék össze, ha minden kitudósít.

A magyar valuta katasztrófáiban élünk. Ha a magyar pénz értékének esése így folytatódik, akkor hamarosan utó fogja érni értéktelenségben az osztrák valutát. De míg az osztrák pénz értéktelenségét a szerencsétlen kisiny ország gazdasági viszonyai okozták, addig a magyar korona jó részben a magyarországi közállapotok süllőtsége miatt romlik olyan ijesztő mértékben. Erőteljes. A nemzetközi tőzénak nagyon is egészséges szimatja van. És a külföld gazdasági élete teljes bizalmatlansággal zárkózik el az olyan országtól, ahol semmiféle személyi és vagyoni jogbiztonság nincs, ahol minden törvény és közszolidaritás humbugnak bizonyult és ahol a rablójlikosokat bírói verdiktal, a hazafi erény példaképének állítják. A tőzének jogbiztonság kell. És mert ez nincsen Magyarországon, a magyar korona katasztrófája hamarabb és súlyosabban érzézt meg, mintsem várták.

Megakadályozni a korona további züllesztését. Ez mostan a magyar gazdasági és politikai élet egyik leg súlyosabb problémája. Magyarország az egyszeri férj mintájára úgy akarja kireperálni a valuta becsületén esett foltot, hogy megveregeti az udvarló vállát, de — kidobja a sezlont. Héjjasnak a tömegrablójlikosnak bírói ítélet formájában priviligiumot ad a további rablójlikosagokra, de a Szabadság-téren és az Országház-kávéházban egy csapásra nyelcsúsz a „valutazüzet” fogdos össze. Természetes, hogy ezek a „valutazüzetek” véltlenül mind a sziriai fajtához tartoznak. De hogy félre ne értsenek: a rossz vicceben nem az a rossz, hogy a férj a sezlont kidobja. En meg tudom érteni ezt a lelki állapotot is. Hanem az, hogy ezzel a kérdést megoldottnak gondolja. Pedig, ha ezt az erőt, mely a sezlont kidobására szükséges volt, szra használja, hogy a bajhozó harmadikat nyakonteremtse és kikolpoítsa, alighanem közelebb hozta volna a kérdést a megoldáshoz. A derék kurzusrendőrség fogdoshatja százával össze a „valutazüzet” sziriaiakat, — amíg Héjjasék az urak Magyarországon, amíg büntetlenül lehet gyilkolni és rabolni a Duna—Tisza közén, addig a külföldi tőke mindig úgy fog nézni Magyarországra, mint ahogyan azt a férjet nézzük, aki a sezlont dobta ki. Nevetre és megvetéssel.

Uj ékszerüzlet! Uj ékszerüzlet!

Órák Arany
Ékszeres Ezüst
Mindennemű Ujdonságok
Ajándéktárgyak
legelőcsőbb bevásárlási helye

H. S. Braunfeld
Fenyő és Braunfeld
cég volt beltagjának
modern ékszerüzlete
Cluj, Piata Unireii 15. (v. Dobó-féle helyiség). — Telefon 6—43.

Vaitoianu belügyminiszter

a Magyar Szövetség betiltásáról

Csak kulturszövetséget engedélyez. Ha nem változtatják meg az alapszabályokat, végleges lesz a betiltás. Uj tervek a Bratianu-ellenes akcióban

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A Magyar Szövetség feloszlataáról, illetve működésének megszüntetéséről Vaitoianu tábornok, belügyminiszter nyilatkozott a „Viitorul”-ban. A kormány hivatalos jellemző megállapítással vezeti be az interjút. A következőket írja a „Viitorul”:

— Erdéses, hogy a Magyar Szövetség működésének megszüntetése miatt Erdély magyarsága részéről nem hangzott el erősebb tiltakozás. Feltűnő tehát, hogy egyes román sajtóorgnumok ezt az alkalmat mégis jónak látják megint a kormány irányelvértől informálni a külföldet, amellyel a kisebbség jogait lábbal tiporja. Vajon miért fáj a román lapokak jobban a Magyar Szövetség feloszlata, mint a magyaroknak?

Vaitoianu belügyminiszter nyilatkozata így szól:

— A Magyar Szövetség 1921 júliusában alakult anélkül, hogy a belügyminisztérium jóváhagyását megkapta volna. Igaz, hogy a Szövetség elnöke, Ugron gróf (?) ur, a minisztérium kérésére előterjesztett bizonyos alapszabályokat, amelyeket, mert nem voltak elfogadhatók, azzal az utasítással adták vissza, hogy módosítsa őket. A magyar szövetség nem módosította az alapszabályokat, de működését tovább folytatta és arrogálta magának a jogot, hogy Erdély egész magyarságát képviselje. Tette ezt a Magyar Szövetség akkor, amikor mindössze kétszáz tagja volt: száz kolozsvári és száz vidéki.

— Milyen célt szolgál a Magyar Szövetség? — kérdezte az újságíró.

— Az ilyen politikai szervezeteknek — felelte a belügyminiszter — rendszerint bevallott és titkos céljai is vannak. Mert nem akarok az utóbbiakról szólni, nem nyilatkozhatom az elsőkről sem. Csak annyit mondhatok, hogy a Magyar Szövetség a magyarság minden olyan megmozdulását igyekezett elavonni, amely nem felelt meg a Szövetség vezetői céljainak és ezáltal a magyarság körében nagy elégtelenség támadt. Erdély magyarsága ugyanis az őszintén demokratikus és a románssággal való megértés politikáját óhajítja. Ennek következtében a vezetőség több tagja kilépett a Magyar Szövetségből. Az erdélyi demokrata magyar sajtó pedig a Szövetség 1921 őszén történt betiltása óta nem szünt meg a Szövetség demokratizálását és az irredenta vezetők eltávolítását követelni.

— Van arról tudomása miniszter urnak, hogy a Magyar Szövetség államot akart alkotni az államban?

— Nem tudom, akart-e a Magyar Szövetség államot alkotni az államban, de azt tudom, ha akarta volna is, célját nem érte volna el. Törvénytelen működése idején a szövetség nem átalotta egyesek magánérdekeit képviselni a hatóságok előtt. Így egy csikmegyei község kérését tette magáévá a Magyar Szövetség, hogy a községet bizonyos bérletek alól mentesítse. Mindenki jól tudja, hogy az ilyen kéréseket közvetlenül a hatóságokhoz és nem politikai testületek által kell előterjeszteni. Sőt mi több, a Magyar Szövetség titkára kihirdette, hogy a magyarországi hatóságok csak olyan erkölcsi bizonyítványokat fogadnak el erdélyieként, amelyeket a Szövetség ad ki.

— Eszerint a Magyar Szövetség maga is elismeri, hogy nem kulturális, hanem politikai testület?

— Hogy ez így van — mondotta a miniszter — legjobban az a tény bizonyítja, hogy a Szövetség néhány tagja egyszer azt indítványozta, a

Szövetség foglaljon állást a mai magyarországi politikai rendezer ellen. Igaz, hogy ezt az indítványt visszavonták, de csak azért, hogy megértették az indítványtevőkkel, hogy a nem bevallott célokat ezáltal tulajdonképpen is lepleznék.

— Mi a záradéka most miniszter urnak a Magyar Szövetséggel?

— Semmi más, minthogy figyelembe veszeni a vezetők előttem kifejtett óhaját. Kijelentették nekem, hogy a Magyar Szövetségnek kizárólag kulturális céljai vannak és ezért Bukarestbe kerétem az urakat, hogy az alapszabályokra vonatkozólag megállapodjunk. Ha a szövetség elfogadja az általam jóváhagyott alapszabályokat és kizárólag kulturális munkát fejt ki, tovább működhetik. Ha azonban a Magyar Szövetség mást is akar, visszavonhatatlanul fel fogom oszlalni.

Szóról-szóra ezeket mondotta Vaitoianu belügyminiszter, de nem lehet kétséges, hogy a „Viitorul” rosszul van informálva, amikor azt hiszi, hogy a Magyar Szövetség feloszlata Erdély magyarsága körében nem keltett nagyobb megütközést, mint a román ellenzéki sajtóban. A miniszter adatainak az alaposágára jellemző, hogy a Magyar Szövetség elnökét Ugron gróftól emliti, aki se nem elnök, se nem gróf.

Jorga nélkül

Jorga állásfoglalása az ellenzéki pártok magatartásában új helyzetet teremtett. Múltán az eddigi tervek az egész ellenzék egybevonása alapjára voltak helyezve, Maniu Gyula Jorga nélkül kezd új számításokat. A takeista demokraták körében úgy tudják, hogy Jorga csak a parasztpárttal és Marghilomanékkal nem akar együtt haladni, de egy esetleges Jorga-Maniu-takeista koalíció lehetősége adva van. Utalnak Jorga kijelentésére, amely szerint a takeistákkal mindekor hajlandók a legszorosabb együttműködésre és köz tudomásu, hogy a takeisták épügy, mint a nemzeti demokraták mindenképp készek voltak az erdélyi nemzeti párttal közös frontot alkotni. Más ellenzéki körökben olyan hírek kerültek forgalomba, mintha Jorga legújabb állásfoglalásának nem is volna más célja, minthogy közös táborba kényszerítse a nemzeti pártot a két regáti demokrata csoporttal. A parasztpárt sajtója azonban határozottsággal állítja, hogy erre sohasem fog sor kerülni. A nemzeti párt már szövetségre lépett a parasztpárttal és ez a szövetség nem őrös forma, de komoly és megfontolt egymásraltatás következménye.

Az erdélyi nemzeti párt, amely mindenkor a parasztok nagy tömegeit képviselte, nem léphet soha szövetségre a városi polgárság csak szinleg demokrata szervezeteivel.

A nemzeti párt vezetési most Jorga nélkül igyekeznek létrehozni az ellenzék közös blokkját, amelynek jövőjét Jorga nélkül még biztosabbnak tartják. Az új tárgyalások már folyamatban vannak és hamarosan nyilvánosságra is hozzák a megegyezést.

Az alkotmányozó bizottság legutolsó ülésén Disescu, a bizottság előadója hosszasan ismerette tervzetét. Disescu a közoktatásról beszélt behatóan és hangsúlyozta, hogy rajongója a klasszicizmusnak és Románia közoktatásának újjászervezését a klasszicizmus alapján óhajítja biztosítani az új alkotmányban. A sajtószabadság ügyében azt mndotta, hogy a véleménynyilvánítással, illetve

a meggyőződés hangoztatásának vétegei esetében az esküdőtöróságok fognak ítélni, minden más sajtó utján elkövetett vétség miatt azonban a bíróságok előtt kell felelni. Az alkotmányozó bizottság e héten mindennap ülést tart.

A kisebbségek kisemmizése az új román alkotmányban

Fogaras vagy Brassó lesz a főváros

Az Uj Kelet tudósítójától

Bukarest, július 13. A parlament alkotmányelőkészítő bizottsága ma délelőtti ülésén heves vita folyt arról a kérdésről, hogy milyen módon vegyék be a kisebbségi kérdést az új alkotmány paragrafusai közé. Hiába volt a bizottság kisebbségi tagjának minden érvelése, a liberális párti többségből álló bizottság azt a szenzációs határozatot hozta, hogy sem a kisebbségi kérdést, sem a zsidókérdést nem veszi be az alkotmányba.

A trianoni szerződés becikkelyezéséről szóló törvény ugyan maga is integráns része az alkotmánynak, mégis mélyreható jelentősége és következménye lett volna annak, ha Nagyrománia új alkotmánya is biztosítja a nemzeti kisebbségek szabadságát és alapvető jogállását. A parlamentben minden esetre nagy viharok lesznek még a bizottságnak erről a statumális eljárásáról, amellyel a kisebbségi védelmet célzó paragrafust egyszerűen

kitörülte a készülő új alkotmányból.

Ugyanezzel az elfogultsággal és szűklélkűséggel intézték el a felséketi iskolák kérdését is, amelyről ugyancsak nem fog egyetlenegy szó sem állani az alkotmányban, amely egyszerűen azt a tág deklarációt fogja tenni, hogy az oktatás Nagyromániában szabad az egyházak paragrafusától a bizottság

egyedül az ortodox egyház részére biztosított kedvezményeket és előjogokat.

Az új főváros kérdésében egyelőre nem tudtak határozatra jutni. Bratianu miniszterelnök Brassó mellett van, Ducea külügyminiszter Fogarast favorizálja. Az alkotmány szövegéből kihagyták azt a mondatot, hogy Nagyrománia fővárosa Bukarest, mert erről a kérdésről

csak később akarnak dönteni.

Az alkotmány előkészítő bizottságának ezek a határozatai minden esetre rendkívüli feltűnést fognak kelteni, különösen a csatolt területek lakosságánál, amelyek joggal remélték, hogy az új alkotmány életbeléptetésével új korok virrad reájuk. A kisebbségek részéről a bizottságnak csupán egyetlenegy tagja volt dr. Hans Ottó Roth, a szászok vezetője.

— Összehívják a burgenlandi tartománygyűlést. Bécsből jelentik: Szombaton hívják össze az első burgenlandi tartománygyűlést, amelynek elnökét dr. Rausnitz tartományi főnök van kiszemelve. Helyettesétl Stergal keresztényszocialista kormánytanácsos és Leser szociáldemokrata képviselő nevét emlegetik. A pártok között a tartományi kormány személyében még nem történt megállapodás.

— Németország hetvenmillió kényszerkölcsöne. Berlinből jelentik. A birodalmi gyűlés ma második ülésében megszavazta a hetvenmillió kényszerkölcsönt.

Zsák HAVAS DEZSO
Timisoara
Zsineg
1874
Ponyva

HIREK

Amiyeen Berlin, olyan Trianon.

Negyvennégy éve mult, hogy a berlini kongresszus kötelezte Romániát a területén élő zsidóság egyenjogúsítására. Azóta a román politikai élet állandó teherterele maradt a zsidókérdés. Mert a kiszorgalmazott egyenjogúsítás csak papíron maradt, az állam néhány kiváltságos zsidót, leginkább pörzes zsidót ajándékozott meg állampolgári jogokkal, a moldvai zsidók tömegei és akik Munteniában és az ország más területein éltek, „idegenek” voltak. A háború és a háborút követő idők ezt a teherterelelt, mintha eláporították volna. A moldvai zsidót ügyvédi vizsgálóra bocsátották, tisztázta neveztek ki és nem kellett tartania, hogy a Dunán idegen földre telepítik és ha odaát nem fogadják, befalazzák a vízbe. Nagy ország lett Románia és hozzásimulni kívánt a nyugati demokráciákhoz. Most az alkotmány megalkotása napjaiban a zsidókérdés ismét, mint a román nemzet lelkiismeretének vádjá, kísért. A parlament alkotmányt előkészítő bizottsága ugyanis úgy határozott, hogy sem a zsidókérdést, sem a kisebbségi jogokat nem veszi föl az új alkotmányba, hanem ahelyett becikkelyezi a trianoni szerződés idevonatkozó paragrafusait. Hosszu és szenvedélyes vita után a bizottság liberálistáris többsége döntött így. Vagyis ebben az ország jövőjére életbevágó kérdésben egy párt diktatúrája érvényesült, az ország minden tényleges tényezője helyett. Ugyanazok diktatúrája, amely a zsidókat közel fél évszázadig — nemzetközi szerződés ellenére — jogfosztott páriáknak kezelte. Olé és szándék, ugylátszik, nem változott a liberálisoknál. A szerződés változott. Akkor Berlin, most Trianon. Megszegni azonban egyféleképpen akarják.

Schanzer beszámolt londoni utjáról a minisztertanácsnak. Rómából jelentik: Schanzer ma beszámolt a minisztertanácsnak londoni és párisi utjáról. A napokban expozé tart a parlamentben is, válaszul a hozzáintézett interpellációkra.

Béke a CFR. és a Szamosvölgyi között. A CFR. és a Szamosvölgyi között fennálló több hónapi ellenségeskedés fináléjálul tegnap távirat érkezett a kolozsvári üzletvezetőséghez, amelyben közli a vezérigazgatóság, hogy még a stresszai egyezmény életbe lépése előtt belegyeznek abba, hogy a CFR. és a Szamosvölgyi vasút tárgyalásokat kezdjen a kölcsönös sinhasználat ügyében. A vezérigazgatóság hajlandó beleegyezni abba, hogy a Szamosvölgyi vasút teherrakományai az ország sinhalózatát igénybevegyék. Egyelőre ideiglenes szerződést kötnek, amelynek érvényessége a nemzetközi vasútegyezmény életbe lépésétől fog tartani. A két vasutvállalat szakértői már ma összeültek, hogy ezen az alapon szabályozzák a közös forgalom felvételével felmerülő kérdéseket. A sinhasználat valószínűleg drádj szerint fog történni, miután a két vállalat más alapon nem tud kulcsot találni az üzleti összeköttetés szabályozására. A CFR.-nek ugyanis sokszorosan nagyobb a sinhalózata, mint a Szamosvölgyinek, épen ezért az egyszerű kölcsönöségi meg egyezés nem volt megvalósítható. A tárgyalás egyik főpontját képezi, hogy az drádjakat leiben, vagy pedig francia frankban egyenlítse ki a vállalat. A megegyezés még nem jött létre.

Corkban kikiáltották az ir köz társaságot. Lublinból jelentik: Cork városában, ahol De Valera tartózkodik, kikiáltották az ir köz társaságot.

Italmérsi engedélyért a pénzügyigazgatóságokhoz kell folyamodni. Téves értelmezés miatt a pénzügyminisztérium megint közli, hogy italmérsi engedély elnyerésére szóló kérvényeket a jövőben az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz kell címezni és nem közvetlenül a pénzügyminisztériumhoz. A pénzügyminisztérium csak a pénzügyigazgatóság előzetes véleményezése alapján dönt.

Küszöbön az olasz jogászok egyezmény. Rómából jelentik: Balgrádi hírek szerint erősbödik a remény, hogy a santa marheritai egyezményt legközelebb ratifikálni fogják. Az olasz lapok örömlöknek annak kifejezését e hir felett, mely valódisága esetén a két állam közötti jóviszony helyreállítására nagy mértékben ki fog hatni.

Héjjas Ivánt bíróság elé szölitják. Megirtuk, hogy Dr. Veér Imre, a magyar köz társasági párt elnöke nyílt levélben felszölitotta, Héjjas adjon alkalmat az orgoványi büntügy tisztázására a bíróság előtt. Veér hosszabb nyílt levélben követeli ezt az orgoványi hóstól. A levél így hangzik: Benciczky Ödön 1921 július 15-én a következőket mondotta: „Elhurcoltatott és kivégeztetett Kecskemétről 56, Iszákáról 15, Orgoványról 3 és Lajosmizséről 1 egyén. Megállapított, hogy a tettesek mindegyike Héjjas Iván kecskeméti főhadnagy által szervezett kshatalom embereiből került ki. A tettesek mindegyike azzal védekezett, hogy azt amit tett, előljárója parancsára tette, különben őket lötték volna agyon”. Mivel e tömeggyilkosság áldozatait az orgoványi erdőben földelték el, a különböző helyeken és legfőképpen Kecskeméten elkövetett gyilkosságokat a közvélemény az orgoványi erdővel asszociálta. A katonai törvényszék előtt tárgyaló Danics-féle büntügy áldozatait a tolvajosi erdőben ásták el, de mivel az áldozatok orgoványiak voltak, a büntör mint orgoványi büntör pertraktálják a lapok. Holott Danics és társainak büntöselkénye a orgoványi büntörnek csak egy kisebb mozzanata. A közvéleményben mindamellett azt a téves hiedelmét kelteti, hogy az orgoványi áldozatokért, helyesebben a Duna-Tisza közi atrocitások áldozatait a tettesek felelősségre vonattak. Héjjas Iván tartalékos főhadnagy urnak pedig ismeretes levelére pedig kijelentem, hogy igen büntörnek tartom az orgoványi büntörök elkövetésében. Mivel a kegyelmet visszautasítja és így kivételös büntörjogi védelem alá nem helyezi magát: felszölitom adjon alkalmat a független magyar bíróság előtt az orgoványi büntügy tisztázására. Idáig a nyílt levél. Még nem jött hir, vajjon Héjjas Ivánban, a kurzus legbátrabbjában volt-e vakmerőség bíróság elé állani.

Kolera Bukarestben. Az Uj Kelet néhány nap előtt megirta, hogy az orosz határhoz közlelő Crangasi faluban koleraiban való megbetegedések fordultak elő. A fertözöz betegség áterjedt Bukaresztbe is, ahol eddig öt haláleset és három kolera gyanus megbetegedés fordult elő. Tegnap rendelet jelent meg, amely a főváros egész lakosságához szól, különös tekintettel a jelenlegi tropikus hőségre is. Egyebek között azt ajánlja, hogy mindenki forrált vizet igyék, pirított kenyéret egyék s a legnagyobb tisztaságot tartsa fenn, főleg pedig minden étkezés előtt jól megmosakodjék. A hadügyi, belügyminisztérium és az egészségügyi államtikarság kiküldötték ma Bukarestben érkezett tartották, amelyen a kolera elleni intézkedésekről tárgyaltak, különös tekintettel Beszarabiára. Crangasi falut teljesen izolálták.

Áthelyezték a bánffyhungyadi közjegyzőt. Baruch Hugó dr. királyi közjegyző volt már a magyar uralom idejében is. Abrudbányán volt a hivatala, de a forradalomkor elmenekült és állás nélkül maradt. Néhány hónappal ezelött Antonescu, a Take-kormány igazságügyminisztere bevezette Bánffyhungyadra. Baruch dr. a legkifogástalannal és közmegelégedésre végezte a köteleességét. Annál nagyobb volt a meglepetése, amikor közbeszöitették neki az igazságügyminisztérium határozatát, hogy Topánfalvára helyezték át. Baruch dr. jelentésére a közjegyzői kamara rendkívüli ülésben foglalkozott az áthelyezéssel, amelynek állítólag politikai háttere van. A kamara felterjesztett intézett az igazságügyminiszterhez, amelyben megállapítja, hogy Topánfalván nincs is közjegyzőség, Baruch dr. állása csak papíron létezik, tehát nem foglalhatja el. Egyben kérték a minisztert, hogy a topánfalvai állítólagos közjegyzőséget haladéktalanul oszlassa fel, mert nincs is rá szükség. Az áthelye-

zett Baruch dr. Erdély és Bánát egyetlen zsidó közjegyzője volt és így kézenfekvő az a feltevés, hogy a rendelkezés antiszemita tendenciája volt. Hir szerint az igazságtalan igazságügyminiszteri intézkedés a liberális párt egyik tagjának, egy volt állami tisztviselőnek politikai érdemeit akarta jutalmazni. És mert ez az intézkedés a zsidó kisebbségi jogok sérelmét jelenti, a közjegyzői kamarával egyidejűleg az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség is memorandummal fordult a kormányhoz Baruch Hugó dr. ügyében. Ertesülésünk szerint a Szövetség és a kamara közbenjárása eredménnyel jött. Az igazságügyminiszter már hatályon kívül helyezte a sérelmes határozatot. Baruch dr. tehát továbbra is Bánffyhungyadi közjegyzője marad.

Ferenc József az Erzsébet-szobor Szüz Mária-képéről. Budapestról írják: Róna József, aki Ferenc József élete utolsó éveiben Gödöllőn mintázta volt, munkaközben elbeszélgetett vele az akkor készülő Erzsébet-szoborról. Róna szobrászművész Ferenc Józsefnek a szoborterve vonatkozó egyik kívánságáról most a következő érdekes nyilatkozatot meséli el: „Nem engedem, hogy a királyné szobra fölé szimbólumként Szüz Mária képét mintázza. A szoborra a zsidók is adtak pénzt és nem akarom ennél fogva, hogy a szobron keresztény szent álljon szimbólumként.”

Dal a strandról

Van patakja, akit bévül
Üvegcserep föld be,
Van mentője, véres lábat
Dijmentesen köt be.
Van két köpöcsészéje is
Amit vulgó hinak
„Kispiszkosnak, nagypiszkosnak”,
Finomul „bazinnak”.
Van cementből fala néki
Épült drága kincsen,
És van benne mindenféle,
Ép csak vize nincsen.
Dehát anyi baj legyen csak,
A víz ugys ronda
Jaj mamám
Eressz ki a — eressz ki a
Strandra.

Holnaptól már kint a strandon
Két orvos lesz lógós,
Egyik sebész mentő bácsi,
Másik urulógós.
Sebész beköt, mert biztosan
Üvegbe fogsz állni
S urulógós szegény strandnak
Vizet fog csinálni
S kiknek az se elég, mosdjon
Lavórban a bamba,
Jaj mamám
Mehélok ha nem engedsz a
Strandra.

A szerb kormány megtörlása a pécsi incidens miatt. Budapestról írják: A magyar nemzetgyűlés tegnap ülésén Dródy Gyözö meginterpellálta Bánffy külügyminisztert a Jugoszláviából kiutasított kétszáz magyar család ügyében. Dródy szerint a kiutasítás megtörlés a pécsi szerb konzult ért inzultus miatt, amelyért a magyar kormány nem adott elégtételt. Bánffy külügyminiszter válaszában elismerte, hogy a két magyar fiatalembert, aki a pécsi szerb konzul mellől a nemzeti jelvényt letépte, szabadon engedték letartóztatásuk után, de az eljárás ellenük még folyik. A vajdasági magyar lapok leírásai nem befolyásolhatják a magyar külügyi hivatal magatartását és a külügyminiszter nem hiszi, hogy Jugoszláviából valóban a pécsi incidens miatt utasítanak ki magyar családokat, amelyeknek a békeszerződés szerint joguk van az SHS királyságban élni.

Haláragazolt kisgyerek. Tegnapelőtt este hat órakor a Cell sörgyár Závols zki nevű kocsisa sörrel meg rakott koosijával a Hegyalja-uton elgazolta Bogdán István két éves fiocskát, akinek a kerekék összes bordáit összetörték. Az összetört gyermeket a klinikára szállították, ahol tegnap éjjel meghalt. A kocsis gondatlanságából okozott emberölés miatt letartóztatták.

Revideálják a földbirtok-szerződések. Az agrárreformra vonatkozó törvények és rendeletek — mint ismeretes — tiltják a porcellázást. Ezen az alapon a kolozsvári földmivélsügyi reszort elrendelte, hogy minden olyan szerződést, amelyet hét holdnál nagyobb területű birtokok eladáskor, illetve vevőtelek kötöttek és a vevők többen vannak, fel kell küldeni a főigazgatóságnak annak megállapítására, hogy a birtok eladása porcellázással járt-e vagy sem. Abban az esetben, ha a vevők kötelezik magukat, hogy a megvásárolt birtokot nem osztják fel, a reszort érvényben hagyja a szerződést.

Nagy fegyverraktár a kieli arzenálban. Berlinből jelentik: Az antant ellenőrző bizottsága Kielban, a tengerészeti arzenálban nagy fegyverraktárt fedezett fel, melyben 136 könnyű gépfegyver, 38 nehéz gépfegyver és mindenféle hadiszer volt. Azt hiszik, hogy a bizottság elrendeli az arzenál bezárását.

Nem jól van az igy. Bizony ma semmise jó. De legkevésbé az, amit Öextelőség, a Villogó Bajusz kifogásol. Na persze, a bankettek és az estebédek és a fogadások és a ragyogások és a lakcipők és a bálók és a rendezettek teleggattott diplomafák, akik finom titkokat satognak egymás füllébe. Az érzékeny lélek felsóhajt: miért kellett mindezeknek elmulniok nyomtalanul, de néhai Villogó Bajusz, akit másként Hohenzollern Vilmosnak is neveznek, miután a népharag elől cly könnyedén megszökött, megtartotta császári önéretét, ő nem érzékenykedik, hanem haragszik. Lángoló haraggal mondta Radowitz bárónak, aki meglátogatta dorni kastélyában, hogy est ő helyteleníti. Szószertint így: Ez nem jól van igy. A mi követségünknek pompát és fényt kellene kifejtetnie, nekik kell a külföld előtt dokumentálniok, hogy kocsoda és micsoda Németország. Mindégy, hogy most köztársaság van; ennek ellenére a követségeknak ragyogó fogadásokat és még ragyogóbb estebédeket kellene rendezniök. Mire Radowitz báró aázatosan ellenvetni merészelte: De Felség, hátha nincs pénzünk erre. Németországban most órási a nyomor és sokba kerül a jóvátétel Talán mégis... A kacskakezü félisten ellentmondást nem tűrö hangon haragosan legyintett: Eh! Nyomor az mindig volt és mindig lesz. Azért nem fog a francia vagy angol követ megszölni minket. Képszelje el, hogy mit szölnak egy zangori követséghez? ... Bizony, bizony.

A Természetbarátok Turista Egyesülete vasárnap, 16-án a Hétölefa-csucsra vezet kirándulást. Találkozás háromnegyedhatkor a magyar színház előtt, indulás 6 órakor. Vezető Losonczy János.

Drága szerelem. Néhány héttel ezelött a kolozsvári lapok Kiss Miklós soffrj esetével, foglalkoztak. Kiss gy vasárnap délután N. M. 14 éves lányt az autójára csalt, kivitte a Hóbjába és a fejletlen gyermeket megkönyökezte. A leánya nem tudott a brutális támadásnak ellenállni és csak a járökelöknek köszönhetette, hogy megmenekülhetett. A lány anyja az ügyességen feljelentést tett Kiss Miklós ellen, akiok ügyét tegnap tárgyalta a kolozsvári törvényszék. Bohatli dr. elnök dr. Tatár törvényszéki orvost bizta meg az új orvosi vizsgálat végrehajtásával, aki kijelentette, hogy N. M. ellen Kiss Miklós tényleg erőszakot akart elkövetni. A bíróság Kiss Miklóst erőszak kísérlete és a leány becsülete ellen elkövetett véttség miatt havi ötszáz lei apánás megfizetésére kötelezte a sértett férjhezmenéséig. Kiss az ítéletben megnyugodott.

A génuai Toledc-cég gyároszerei importálhatók. Bukarestből jelentik: A közegészségügyi tanács intervenciójára a legfőbb vámbizottság elhatározta, hogy a génuai Toledc-cég kövélkező készítményeinek behozatalát szabadabb teszi: Poudres kafa, Auto Vichy és Pastilles Riza.

Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye. És a meggördedt kiegyenesedik.

Riszurta

Csa Kók

Megrendítő szökött le tegnap 48 sz. házban hat éves kőműves gyermekével együtt lakott. Vele szembe fordított felesége között itt és emiatt nyomorban szenved egy építkező dolgozó, Mária téglahordója lett. Vele szembe fordított fia, aki pörzött, meglátta tisztokétes gajját, hogy ha jött kaza anyja jött kirándulni neknek ugrot véresre verte. Összeszórdült hely kezéből. elmondta anyj

Verebély részegen. Felétosan válszó összezseedi ruhát az asszony tanácsa őt nyomorba, h Verebély szökött és asszony hirtelen szökött, rohan kancsra rohan üveget kihozva végigöntözte és tett gyorsn lakó az udva legnagyobb erőtövértéredésétehető nagy rpadlason levő

A hamar Verebélyné le asszony a szökött Késő éjjel tért be, a Gyermekét sí az apjuk meg bélyné egy ket én férjét felköcsakugyan ott bély feltápasztá azedte. A végé

Bee néz

Itta Bernát ne bati imádságozét, az asztal kidőzt és megbohazta a mert inkább félhűdeg spör

— Ne ha az asszony — üres. Bernát vid — Hát ba a leveznek? gyen üres.

— Estére adni. — Csak Bernát. — N mint a krump gesztenye. M mindig geszt hogy már nem van a krump

— Te csak rebegte Rézi. — Az aszó De most már nagy újágot — Eleteim boldogság — les.

— Chanele e — Igaz e — Igaz h tichehal. Min

Riszurta a férje szemét

Családi dráma a Kőkertalja-uton

— Az Uj Kelet tudósítójától

Megrendítő féltékenységi dráma játszódott le tegnap este a Kőkertalja-ut 28. sz. házában. Verobély Béla harminháromezer kőműves feleségével és négy gyermekével egyszobás-konyhás lakásban lakott. Verobély irrákos és rendetlen életmódot folytatott, amiért közle és felesége között napiródon voltak a heves viták. Keresését állandóan elmulasztotta és emiatt családját a legnagyobb nyomorban sanyalódott. Az utóbbi hetekben egy építkezésnél, ahol mint kőműves dolgozott, megismerkedett Bobca Maria félgishordó leánnyal, aki a szeretőjévé lett. Verobély a szeretőjével vasárnap kirándult a Hőjába, ahol nagyobbrán fia, aki pejtásvival kion játszódon meglátta apját az idegen nővel. A meglepetés gyermek kérielni kezdte apját, hogy hagyja ott a nőt és menjen haza anyjához, aki szívesen eljőne vele kirándulni. Az apa erre a gyermeknek ugrott és csúf szidalmak közt vesere verte. Az elalált gyermeket az asszony elvitte a szomszédok vették ki Verobély kezéből. A gyermek hazament és elmondta anyjának, mi történt vele.

Verobély tegnap este tért haza szeszeg. Felesége kérdéseire indulatosan válaszolt. Kijelentette, hogy a szeszedi ruháit és elköltözik otthonról. Az asszony könyörgött neki, ne menjen el és gyermekeit a teljes gyomorba, hanem maradjon otthon. Verobély szóra sem méltatta a síró feleségét és csomagolni kezdett. Az asszony hirtelen elhatározással kifutott a szobából, férjére csukta az ajtót és a szobába rohant, ahonnan petróleumos tüzet kihozva, a ház alacsony tetőzetét meggyújtotta és meggyújtotta. A zindelytől gyorsan lángrobbant, mire a ház lakói az udvarra rohantak és csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták a tűz továbbterjedését megakadályozni. A tüzet nagy része így is legett a padláson levő ruhaneműekkel együtt.

A hamarosan megérkező rendőr Verobélyt le akarta tartóztatni, de az asszony a nagy tumultusban elmenekült. Késő éjjel tért vissza és férjét teljesen megrögzve, a földön fetrengve találta. Gyermekeit síra panaszoktól, hogy az apjuk megint elverte őket. Verobély egy kenyérvégő kést vett a kezébe és férjét felkötve megkérdezte, hogy csakugyan ott akarja-e hagyni: Verobély feltápáskodott és feleségét verni kezdte. A végletekig elkéseredett asszony

a késsel többször férjébe szurk, aki a fájdalomtól és a részegségől elgyengülve feleségét megával rántva, a földre rogyott. Az asszony a verekedés hevében magán is több szurást ejtett. Néhány perc múlva Verobélyné megához tért és a hosszú késsel férje mindkét szemét kiszurta. A sikoltozó gyermekek segélykiáltásaira figyelmessé lett szem-

szédok a szobába rohantak, ahol a házaspárt vérben fetrengve találták. Értesítették a mentőket, akik a súlyosan sebesült Verobélyt és feleségét a klinikára szállították. Verobélyné állapota súlyos, de nem életveszélyes, míg férje állapotmaradásához kevés a remény. A szülők nélkül maradt gyermekeket a környékbeliek vitték magukhoz.

A héber nyelv reneszánsza Oroszországban

A burzsoázia zengerajókat, a zsidóság iskolákat követel Nyilatkozik a szovjet zsidó ügyosztályának népbiztosa

— Az Uj Kelet munkatársától

Varsó, július 1. Szovjetországban új politikai kurzusa meglehetősen felbátorítja a burzsoáziát és ez már meg is mozdult arra nézve, hogy sok mindent, amit a kommunista erkölcs fölőlegessnek és veszedelmesnek tartott, vissza szerezzen. Komoly körökben megütközést kelt, hogy a visszanyert szabad mozgás abban éli ki magát, hogy visszaállítja a bicepszongó formájú hírdet orosz szatánokat, de keveset tesz az ugynevezett polgári kultúra restaurálásáért. A kormányzat szemel hogy még e szomorú jelenség előtt, mert egyelőre az a legnagyobb gondja, hogy megalapozza az új gazdasági lehetőségeket és türi a kultúra szempontjából értéktelen vállalkozásokat, mert adóforrásnak bőségesek és kiadósak.

A zsidó burzsoázia megmondottabb és más irányban keresi az újjáépítést. Azzal a kérelem fordult a kormányhoz, ha megengedi a vállalkozásnak a brettli kiépítését, engedje akkor meg a zsidóságnak is, hogy fölleveníthesse színházát, amely Oroszország nemzsidó íróinak és kritikusainak felfogása szerint a régi Oroszországban a legnívósabb volt.

Ez a komoly törekvés nem anti-pátikus a kormányzat előtt, de még nem tudta rászánni arra magát, hogy fenntartás nélkül teljesítse a zsidók követeléseit, mert a zsidóság zsidó művészetet akar, a héber nyelvhez köti magát, a kormányt pedig köti még a héber nyelvvel szemben elfoglalt régi álláspontja, amelytől még nem szakadt el és amelyet még nem revidált, mint az adópolitika.

A zsidó komisszáriátus élön álló Leviton népbiztos cikket írt erről a kér-

désről a Moszkvában megjelenő „Emesz” című jiddis újságban, amelyben kijelenti, hogy

a népbiztosság meg fogja engedni a héber nyelvű színelőadásokat, mert nem térhet ki az engedelmesség elől, de ki fogja kötni, hogy a zsidó tendenciákat ne szolgálhasson a héber művészet.

Ugyanezek meg fogja engedni a zsidó iskolákban a héber oktatást is, ha ez tisztán tudományos célokat fog követni és mentes lesz a pártkaraktertől.

A kultúra általános érdekei — írja Leviton — óvatosságra kötelezi a kormányt. Így arra is kell ügyelnünk, hogy az engedélyezendő héber kurzuson csak az érettebb ifjúság vehessen részt. Aki még nem érte el a tizennyolcadik életévét, azt ki kell zárni ezekből a kurzusokból. A tanácskormány nem engedheti meg az ifjúság túlterhelését,

Továbbá kikötjük, hogy ezek a kurzusok merőben nyelvkurzusok legyenek és kizáróan a héber nyelv oktatására szorítkozzanak.

Más tantárgyat nem szabad előadni ezeken a tanfolyamokon. A zsidó történetet, a zsidó és héber kultúra történetét ki kell kapcsolni a tantervből,

mert ezek társadalmi ismeretek, amelyekben nem a pozitív igazság, hanem legtöbbször az előadó tanárok és rektorok világszemlélete érvényesül. Mi nem engedhetjük meg, hogy klerikális-nacionalista propagandára használhassák fel a héber nyelvet. Az engedélyt

tehát csak olyan esetben adjuk meg, ha nemcsak a tantervet, de a tanterv listáját is ismerjük, mert a tantervvel szemben az a követelésünk, hogy legelőbb lejárattal viselkedjenek a tanácskormány és a tanácskormány közmvelődési politikája iránt. Ugyanezek a vezérelvek irányadók a drámai művészet terén is.

Ez a hivatalos felfogás nem nyugtatta meg az orosz zsidóságot. Ragaszkodik követeléséhez és hangsúlyozza, hogy a zsidóságnak ép. úgy van joga a maga nyelvéhez, mint az orosz népnek és az internacionális tanácskormány nem tagadhat meg a zsidóságtól olyan jogokat, amiket a kirgizeknek és tatároknak is megadott. A héber nyelvvel szemben nem lehet szűkebbé, hacsak nem követ olyan orosz imperializmust, amelyet elleplezni és tagadni szeret. A zsidók semmiesetre nem adják fel a harcot és rendületlenül kitartanak követelésük mellett. Vannak jelenségek, amelyek arra vallanak, hogy a kormány engedni fog, mert ridég makacsokdással valóban azt a gyanút vehetné magára, hogy a pánosoz ideálok fontosabbnak tartja, mint a kultúrát és fontosabbnak annál az elvnel is, hogy minden nemzet a saját természetét szerint kereseti a fejlődés lehetőségeit. A zsidó nemzet racionalizmusát veszedelmesnek legfőleg azok érezhetik és azok is alaplatlanul, akik más nacionalizmust, mint orosz, megütni nem akarnak. (*)

SPORT

Kolozsvár—Csernovitz válogatott 6:0 (3:0)

— Az Uj Kelet tudósítójától

A városközi válogatott mérkőzések során július 12-én Kolozsvár és Csernovitz reprezentatív csapatai tartották meg első találkozójukat. A kánkulai meleg nem csak a csapatok játékán volt érezhető, hanem a közönség érdeklődését is erősen befolyásolta.

A csernovitzi csapatról sokkal jobb hírek voltak forgalomban, mint amint a mutatott játék alapján megérdemelt volna. A kolozsvári együttes, bár a csatársorban Bornsteint és Gungát nélkülözte, a halvesorban pedig a beteg Jakobi helyén tartalékkal szerepelt, fű-

Beer Bernáték nézőt várnak

Irta Ujvári Péter (2)

Bernát nem felel. Eléneklí a szomszédok imádságot, aztán leöltí a kezét az asztalhoz megy, elmondja a zsidó és megszege a kalácsot. Rézi beböszö a levest, amely langyos, mert inkább poshadt, mint főtt a főhűző spórherden.

— Ne haragudj Berele — mondja az asszony — csak ilyen van. Ez is az.

Bernát vidáman kanzalaz. — Hát baj az, ha füres? Fáj ez a levelesnek? Csak a gyomor ne legyen füres.

— Estére csak krumplit tudok adni.

— Csak krumplit? — nevetet Bernát. — Nincs jobb étel a világon, mint a krumpli. Olyan az, mint a gesztenye. Mikor krumplit eszem, mindig gesztenyére gondolok, úgy hogy már nem is tudom, milyen íze van a krumplinak.

— Te csak jót tudsz mondani — rebegte Rézi hálisan.

Az asszony jósa megatotta. De most már nem tartja magában a nagy újságot.

— Elnem, — robbant ki belőle a bölcögség — Chanele menyasszony lesz.

Chanele elpirul, aztán kiszalad.

— Igaz? — kérdi Rézi.

— Igaz hát. Most beszéltem Heimlichnek. Minden rendben van. Egy

nagyszerű böchert kapunk. Szombatra már itt lehet.

Rézi elsápadt.

— Szombatra? És mindjárt megtartjuk az eljegyzést?

Meg hát

— Egy korty borunk sem lesz.

— Mi az, hogy nem lesz? Bor is lesz, kávé is lesz, minden lesz.

— Berele, — mosolygott az asszony — talán csináltál egy ternót a lutrin?

— Mit kell nekem ternót csinálni? Majd még ternót csinállok. Mit csinál akkor a jó isten? Nem, életem, én nem rentom el a jó isten örömét. A jó isten meg akar minket lepni valami nagy szerencsével, hát hadd legyen meg az öröme.

Az asszony felelni akart, de éppen akkor lépett be az ajtóba Chanele.

— Nu, — nevetett feléje az apja — mit szólsz a böcheredhez?

Chanele az asztalra tette a tálat és leült.

— Milyen? — kérdezte aztán alig hallhatóan. A szive úgy dobogott, hogy majd megszakadt.

— Milyen? Hát jámbor. De milyen jámbor.

Ó azt szerette volna tudni: magas-e, vagy alacsony, barna-e, vagy szőke? szőp-e, vagy csunya? beteg-e, vagy egészséges és neki azt mondták, hogy jámbor és ezzel be kell érnie, mert többet egy rendes leány nem kérdezhet. Nem is kérdezett. Minek is? Ha elhatározták, hogy férjhez adják, hát férjhez fogják adni. Csöndesen összeszedegette a tányérokat és a konyhába ment.

Mosogatni csak este fog, de addig álmogozhatik.

Másnap mindenki a dolga után nézett. Készülni kellett a nagy napra. Rézi olyan takarítást csinált, mintha husvára készülné. Bernát pedig a piacon lődörgött, hátha akad valami kis üelet. Nem skadt. Szerdán még nem tudta, miből fedezi az eljegyzési költségeket. Életében most bántotta a gond legelőször. Már szinte jobb lett volna visszacsinálni az egészét, de ezt se lehetett, mert Heimlich telekürtölte a várost, hogy Bernát Chanele nézőt vár és ő maga is mindenütt ezt mondta. De meg már meg is hívta a notabilitásokat.

— Mi lesz, Berele? — nyaggatta az asszony.

— Minden lesz, Rézele — nyugtatta Bernát.

De elkövetkezett már a péntek és még semmise volt.

Bernát korán kelt és elsietett, de csak déli harangszóra jött meg a városból.

Az asszony elébe lohott.

Bernát nevetett, meg sziszegett, meg sántikált és hol felkapta a lábát, hol meg leeresztette.

— Mi az, az istenért? — ijedezett Rézi.

— Nu, — lelkendezett diadalmasan Bernát és egy székre rokad — mit mondtam. Ugy-e megmondtam, hogy az isten segíteni fog. Hát megsegített. Rézi, hidd el, megáll az eszem, ha rá gondolkodok, hogy milyen szerencsés ember vagyok. Roppant szerencsés ember vagyok. Volt nekem reggel pénzem? Nem volt. Meg

ídtuk volna tartani az eljegyzést? Nem tudtuk volna. És nem fogjuk megtartani? Hát nem fogjuk? Mert mért? Mert van pénz. És mennyi van! Ide nézz. Vasárnap megtartjuk az eljegyzést.

Bernát sápadt volt és a nagy újjongás között nyöszörgött.

— De hát mi történt veled? — kérdezte aggodalmasan.

— Egy nagy szerencse történt velem, aranykoronácskám. Egy igen nagy szerencse.

— De hiszen sántikálsz.

— Hiszen ez a szerencse.

— És a lábod vérzik.

— Hiszen ez a szerencse.

Rézi és Chanele letérdeltek Bernát mellé, lehúzták a csizmáját, térdig feltörték a nadrágját és majd elájultak, mikor látogó, nagy sebet láttak meg a vastaghason. Mosták, mosogatták, kötözték, polyázták és tudtak erőt venni magukor, mikor pedig csak úgy hasogatta szívüket a fájdalom.

— Nevetni fogtok, — mesélt Bernát, mikor a sebe be volt kötve — mikor elmegyek a kastély előtt, hát ott áll a kasznár a kutyájával. Köszönök. A kasznár nem köszön vissza. A kutya tudja már, mit ér az olyan ember, aki egy fogadjistent sem kap a gazdájától. Hát dühös lett, hogy merek én köszönni egy keresztény urnak, aztán nekem ugrik és megmar.

— Jaj! ájuldozott Rézi.

— Csak semmi ijedség, — csigasztja Bernát — én már megijedtem. Mert nagy foga van annak a kutyának és nagyott harapott. Én

Turista Hétólesfalálkozás színház Losonczy

ny héttől s Mil s Kiss gy es l ytt jába és a kezte. A támadás kelőznek lehetett. A jelentést k ügyét törvénylátár tör az új or- aki bije- Mikiós etai. A kísérlete lkövetett apanás férjhez- gnyugo-

gyógy- arestből tanács mbizott- uai To- oyeinek Poudres s Riza. nem génye: edik.

SZÍNHÁZ

MAGYAR
 Hé
 Péntek: Hamburgi utolsó előadása szer. Palló Premier helye a másorrs tüztől megváltatók

Hamburgi meny
 A magyar színház előtt ma este lesz egyik legnagyobb dicsőségét, a Hamburgi férfi-főszerepet fogja játszani.

A kerti kabare szöveges rétegei láza magyar színház kedését. Szombaton ünnepélyes megnyitást követően a Magyar színház pénztára olyan nagy az érdeklődés és második előadást szintűség szerint a helyek árai: 40 természetesen a je napok műsora kétfelvonásos darab. Az énekóra, Kigykerülni. Az új levetéseknek egész a közönségnek. Kélső műsorok megaktuálisával bír fog kelteni. A színház megnyitni a holnap fogjuk közzéadni.

Feladás szerkesztő: **KADIMA**
 Szerkesztő: **Szerkesztő**

Refé, mesze
 Legalább 40%-ot ban minden kereszükségletét. **Sté**

Hitter
 szesz, bo nag
Oradea
 Gilá
 Saját földélm pálm

CLUJ
 Piata M. Vi

ATUT
 a külföldi legszol

Fo
 Cluj, az U ben. Ideg eladása, kölcsönök a legmag Telephone

lényes játéki után tetszés szerinti gólaránnyal biztosan győzött.

A két csapat a következő összeállításban szerepelt.

Kolozsvár: Szathmári (KAC), Mann (KASE), Hirsch (KAC), Chifor (Victoria), Braun (Haggibbor), Marozinkievicz, Raduch (KAC), Rosenberg (Haggibbor), Takács (CFR), Boncioac (Univeritatea) és Nyul (Haggibbor).

Csernovitz futballsportját a következő játékosok reprezentálták: Kubilansky, Velich, Micinsky III, Albu, Klein, Freschen, Dobrovolszky, Micinsky II, Prokop, Cernikovszky és Burnat, akik közül kilenc a Polónia, kettő pedig a Dragos-Voda játékos volt.

A mérsekelt számú közönség meleg ovációja közben elsőnek a csernovitz csapat lépett a pályára, amelynek tagjai háromsoros: Hipp Hipp Hurrá! kiáltással köszönték mag az ünneplést.

Az első félidő

Dr. Dragomir Silvin egyetemi tanár, a kolozsvári Comitetul Regional elnökének üdvözlő szavai és kezdőrugása után heves tempóban, mezőnyjátékkal vette kezdetét a mérkőzés. A 4. percben Braunt, aki a mezőny legjobb embere volt és régnemlített stílusos, szép játékot produkált, elfaultolják. A megítelt szabadrugást dr. Hirsch magasan kapu fölé rugta. Boncioac kiadását Nyul nem tudja lefogni, majd Raduch és Nyul centerét a bíró Kiss Kálmán offside címén lefűlyli. Takács leszállásból indulva kiszökik, lövései azonban a csernovitziek kapusa elvetéssel fogja. A 11. percben Braun labdájával Raduch megszökik, beadását Takács védtelenül a hálóba vágja. Rosenberg lövése a kapus térdéről pattan vissza a mezőnybe. A csernovitziek kevés veszélyt jelentő támadását Hirsch és Mann hátrvédők biztosan szerelik. A 24. percben Kolozsvár kornert ér el, Raduch centerét azonban nem lehet értékesíteni, mert Takácsot tévesen offside címén lefűlyli a bíró. A gólkick után Raduch újlag megszökik, beadását azonban Rosenberg magasan a kapu fölé rugja. A 30. percben Micinsky labdáját Hirsch kornere engedi. A kolozsvári csatársor, amely eddig ideális összejátszával operált, elveszti egyességét és felbomlik. A balsó trió helyváltoztatásokkal igyekezik helyreállítani az eddigi harmonikus együttműködést. Rosenberg centera a csernovitz kapusról kornere pattan. A 40. percben Micinsky élesen kapusléle ló, miközben Hirsch hátrvéddel súlyosan

meztántorodik, a kasznár meg nevetett.

— Tekintetes ur, — mondok — nem bolond ez a kutya?

— Bolond a nagyapád — mondja a kasznár és hegyeset sörceintett a szája szögletéből.

— Akkor mért harapott meg? És mér engem?

— Talán engem harapjon?

— Ments isten! — mondok és megijedtem, mert ha a kasznár bolondul meg, az még nagyobbat harap, mint a kutya. Hová gondol a tekintetes ur? Még csak az kellene, hogy ez a kutya a tekintetes urat marja meg. Jó neki a zsidó is. Okos kutya ez a kutya, tekintetes ur. Ne is tessék haragudni rá.

— Haragszik a fene, — rándítja meg vállát a kasznár ur.

Elmentem és őrltem, hogy a kasznár nem haragszik. Jó az, mikor csak a kutya harap. Még tíz lépésnyire sem voltam, mikor a kasznár utánam kiáltott.

— Hé, Mósi, megállj csak. Talán a bíróhoz mégy?

— Mit csinálnék én a bírónál? — csudálkozok.

— Aért, — mondja a kasznár — nem is ajánlanám. Nesze, fogd, fájdalomdijnak adom.

És tíz pengőt nyomott a marokomba.

Megköszönöm és megint elmegyek. A kasznár megint megállit.

— Mósi, — mondja — de azért a kutyának igaza volt.

Igaza volt, mert most már jöhet a végégy.

[Vége.]

összeesap és utóbbi, erős lendületben, veszélyes körülmények között a földre zuhan. Csernovitz veszélytelen támadása után Braun szökiet a feltűnően offside álló Raduchot. Miközben a tribün közönsége viharosan reklamálja a leszállást, Raduch gyorsan leszalad, kieselőri Velich hátrvédét és a második gólt szerzi meg. Két perc múlva Takács lövést balsezerése kíséri, a labda a belső kapufáról pattan vissza a mezőnybe. Rosenberg tiszta helyzetben magasan ellő, majd az utolsó percben a kiszaladó csernovitz kapus mellett Boncioac a hálóba gurítja a labdát és háromra szaporítja a félidő góljainak számát.

A második félidő

Hosszu szünet után az ujrakezdésnél Nyulnak adják ki a labdát, Nyul áttöri magát a védelem, ideális centerét Rosenberg kapásból a kapufa mellett laposan a hálóba helyezi. (4:0). A következő pillanatba Mann késedelmes kedik a csernovitz csatársor támadásának leszerelésében, Prokop élesen a kapura ló, már-már góiban a labda, amidőn Szathmári, akinek különben az egész mérkőzés alatt kevés dolga volt, a levegőben uszva bravurosra mentett. Chifor, aki energikusan játszott, erősen szökiet Raduchot, a labda Rosenberghez kerül és a kapusléti tumultusban a lövést a csernovitz kapus, aki a mezőny leggyengébb embere volt, rosszul boxolja ki. Hoves játék közben a 10. percben Rosenberg kidolgozott labdájából Boncioac lövi az ötödik gólt. A 12. percben érelyes támadás során Burnat elszalad Marozinkievicz mellett, centeréz, a belső csatárok ismételt lövéseit azonban dr. Hirsch fölényes nyugalommal menti. Prokop szökiet Micinskyt, akinek lövést Szathmári fogja. Raduch eredménytelen kornert erőszakol ki, majd dr. Hirsch vét eredménytelen kornert. Befejzés előtt Raduch centera a csernovitz védelemről Boncioacéhoz kerül, aki szépen passirozva, a hatodik gólt szerzi meg a kolozsvári csapatnak.

A játékosok

A kolozsvári válogatottban Szathmárinek nem volt alkalm a képességeit bemutatni. Dr. Hirsch felszabadító rugásai, kitűnő fejtései és észszerű helyezkedése általános tetszést aratott. Mann méltó partnere volt Hirschnek. Náluk jobb bekkpár ma nincs Kolozsvárt. A fedezetorban Braun Béla régi nagy formájára emlékeztető ideális játékot produkált. Szerelése és labdaosztogatása kitűnő élvezetet nyújtanak nemcsak szakértő kritikusoknak, de a laikusok tömegének is. Marozinkievicz az első félidőben kifogástalanul dolgozott, a második halfimében — kifulladásra a nagy hőségől — többször elengedte sebsőjét, Chifor végig energikusan és lelkesen dolgozott. Szerelése jó volt, labdaosztogatása azonban a technikai képesség tökéletlenségét bizonyította.

A csatársor legnagyobb érdeme az önzetlenség volt. Nyul és Raduch — utóbbi csak az első félidőben — kitűnően játszott, Rosenberg nem tudta önmagát megtalálni a neki szokatlan jobbösszekötő helyén. Takács sokkal jobb centeresatár volt, mint a legutóbbi válogatott mérkőzésen Virezi, passzái pontosak, szökietései eredményesek voltak. A három gólt rugó Boncioac külön dicsőretet érdemel azért, mert gyakran visszahúzódott a fedezetorig és ezzel nagyban elősegítette a halfok fázasztó munkáját.

A csernovitz csapatban a Micinsky fivérek, Prokop centeresatár és Dobrovolszky játéka érdeml említést. Kitarókak, jól futnak, technikájuk azonban igen fogyatékos, taktikai érzékük minimális.

A bíróról

A mérkőzést Kiss Kálmán nagyváradi szövetségi kapitány vezette. A második félidőben ítélkezései a szabályok szellemének mindenben megfelelték, az első félidőben azonban több súlyos tévedés jellemezte működését. Az offsideit helytelenül értelmezte. Az első negyedórban a támadások nagy részét tévesen fűlyölte le, Raduch feltűnő erős offside helyzetből való elindulását azonban rosszul magyarázva, tovább engedte vezetni a labdát, amelyet Raduch

góllá is értékesített. A megalakuló romániai országos Birák Testületének legelső gondja az kell legyen, hogy tagjai között a leszállás magyarázata tekintetében egységes álláspont honosítsion meg. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy shány bíró, anoyi féléképen magyarázza az offside szabályt.

A mérkőzés után a kolozsvári szövetség bankettet rendezett a vendégszapat tiszteletére. A társasvacsorán dr. Dragomir Silvin, a Comitetul Regional elnöke, Molnár Lajos megbízott szövetségi kapitány és dr. Hirsch Elemér, a kolozsvári válogatott csapat kapitánya

KÖZGAZDASÁG

Mi lenne a hágai konferencia feladata

A szovjetkormány nem akarja elismerni a külföldiek magántulajdonát

— Az Uj Kelet bécsi munkatársától —

Az orosz szovjettudomány jel legzetes és nagykonceptiójú alakja Karl Radek is, akinek a washingtoni és a gényui konferenciáról írott brosurái a világgazdaság oly mélyreható megértéséről tanuskodnak, hogy a német, angol és francia világlapok kivétel nélkül hosszasan polemizáltak Radek ítéleteivel. Radek legutóbb a hágai konferenciáról közzét nagyobb tanulmányt, melynek jellemzőbb részeit már annál is inkább számot tarthatnak az érdeklődésre, mert Európa figyelmének gényui fellángolása után a hágai tanácskozás a Hamupipőke szerepét játsza és a hivatalos kommunikáción kívül a világsajtó kevés tájékoztatást ad a szönyegre kerülő főproblémákról. A fejtegetések főb vonásait az alábbiakban adjuk:

— A szovjetkormány — írja Radek — tényleg rászorult a külföldi hitelekre, de a külföldi alattvalók magántulajdonát mégsem fogja elismerni. Oroszországban ugyanis a külföldi tőke a legtöbb orosz vasgyárat, továbbá a szén- és naftaipart birtokában tartotta. Ezeknek az iparoknak a visszaadása esetén az orosz kormány szén, vas és kőolaj nélkül maradna, azaz, hogy ezeket megvehesse, a parasztságra óriási adóterhet kellene kiróni. Az egykori külföldi kézben lévő tulajdon visszaállítása megsemmisítene a szovjetkormány ipari alapjait. Az ipar a legfőbb eszköze annak a befolyásnak, melyet a szovjetkormány az ország gazdasági fejlődésére gyakorol. Nem jó politika tehát épen azt követelni az ellenféltől, ami az öngyilkosságot jelenti. Az idegen tulajdon visszaállítása pedig ezzel egyértelmű. A szovjetkormányt ellenfelei sok mindennel megváltották már, csak azzal nem, hogy hajlamos volna az öngyilkosságra.

— Az idegen tulajdon elvi visszaállítását már csak azért sem engedheti meg Oroszország, mert ez ma a gazdaságosság elve ellen is roppant vétséget jelentene. Technikai szempontból nem volna racionális. Ezt teljes világossággal meg lehet látni egy példán. Így a Donec szénmedence és a bakui naftaföldek szervezeti egységessítése a természeti kincsek kiaknázásában technikailag hatalmas lépést jelent előre. Olyan lépést, amely a későbbi kielégítések és kárpótlások számára szolgáltató megfelelő anyagi erőforrásokat. Értelmeiben volna tehát az ujonnan alakult termelési gépezet szétzúzása.

— Ami a hátréltést illeti, ugy ezekre vonatkozólag az a szovjetkormány álláspontja, hogy fizetőképessége szerint a jövőben fizetni is fog. A szovjetkormányának, midőn az az általános törekvése, hogy külföldi tőkét szerezzen, egyáltalában nem lehet célja, hogy épen a régi tulajdonosokat bojkottálja. Ezért lehet arról tárgyalni, hogy ezek a régi tulajdonosok kedvezményes feltételek mellett kapjanak koncessziókat. Eze-

lendületes felköszöntő keretében ünnepelték a csernovitz válogatott csapatot.

Labdarugas

Victoria — Unio 3:0 (2:0). A válogatott mérkőzés előtt a Victoria több tartalékkal játszó csapat mérkőzött a dési Unioval. A gyilkos hőségben mind két csapat enerváltan játszott. A dési Unio, amelynek legjobb emberei Holänder és Vágó voltak, 30 percen át erős ellenállást fűjtett ki ugyan, ekkor azonban összeroppannt és Barabás, majd Nyiredi révén két gólt ér el a Victoria. A harmadik gólt a második félidőben Rozván lötte. Bíró Adorján Ödön volt.

Közgazdaság

Belföld

(x) Fordulat a Banca Agrara ügyében. Bukarestből táviratozzák: A Banca Agrara koncessziójának a törvényhozás által való megvonásának ügyében tegnap érdekes fordulat történt. A bank vezérigazgatója, Bontescu Viktor újól kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek előterjesztette a bank igazgatóságának kérését és kérte az uralkodó intervencióját. Bontescu egyben átadta az uralkodónak a bank memorandumát is. A kihallgatás után Bontescu kijelentette az újságíróknak, hogy a király őt kegyesen hallgatta meg és felhatalmazta, lépjen érintkezésbe Constantinescu javadalmi miniszterrel, a konfliktus elsimítása ügyében. Bukaresti szakkörökben úgy tudják, hogy a király határozott kívánságára a kormány hajlandó engedelmeyeket tenni és remény van a konfliktus békés megoldására.

(x) Elnapták a külföldre adós kereskedők ankéjét. Bukarestből írják: A külföldi tartozások ügyében egybehívott kereskedő-ankétot tegnap nyitották meg a fővárosi kereskedelmi kamara helyiségében. Rövid tanácskozás után az üléseket szombatra elhalasztották a még szükséges adatok és a kormánytól kért információk beszerzése céljából.

(x) A müvirág vámdija kilogrammonként 200 lei. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszterium közzétette a külföldi áruk vámjairól az összes román államokéknak, amelyben újra megállapítja a müvirág vámdiját. Eszerint a müvirág kilogrammjáért 100 lei vámdiját és 100 lei luxusadót kell számítani, az eddigi 20 lei helyett.

(x) Lakkcipőért nem kell luxusadót fizetni. A pénzügyminiszter rendelete szerint — mint Bukarestből írják — a cipőkereskedőknek nem kell a régebben megállapított 10 százalékos fényűzési adót megfizetni az eladott egész, vagy részben lakkcipőért. A rendelet 1921 szeptember 1 től 1922 október 1-ig visszamenőleg érvényes.

Külföld

(x) Ősszel kezdik meg a román-magyar gazdasági tárgyalásokat. A budapesti „Virradat” jelentése szerint a román-magyar gazdasági szerződés megkötésére ősszel kezdik meg a tárgyalásokat. A szerződés a Gényuában folytatott előzetes megbeszélések alapján fogják megkötni. A tárgyalásokat minden valószínűség szerint Bud pesten tartják meg.

(x) A Skoda-művek másfélmillió font sterling kölcsönt kap. Bécsből jelentik: A Skoda-művek igazgatósága tárgyalásokat folytat egy angol pénzszeporral, amely Skodának másfélmillió font sterling kölcsönt ajánlott fel. A tárgyalások még a hét folyamán befejeződnek és a kölcsönt folyósítják. A másfélmillió fontot a Skoda gyár banktartozásai fedezésére és nyersanyagbeszerzésére fordítja. A nyersanyagra főleg Jugoszlávia és Románia rendelkezésére teljesítésére van szükség.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Péntek: Hamburgi menyasszony. (Az évad utolsó előadása. Operett újdonság 7-odszor. Palló Imre vendégszereplésével. Premier helyekkel.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megvásárolhatók a színház pénztáránál.

Hamburgi menyasszony - Palló Imrével. A magyar színház utolsó előadása a szünidő előtt ma este lesz. Utolsó előadásul az évad egyik legnagyobb és legvonzóbb sikertű újdonságát, a Hamburgi menyasszony-t adják. A férfi-főszerepet vendégként Palló Imre fogja játszani.

A kerti kabaré megnyitása. A közönség széles rétegei lázas érdeklődéssel várják a magyar színház kerti előadásainak megkezdését. Szombaton este 9 órakor lesz az ünnepélyes megnyitás erre az első, valamint a vasárnapi második előadására a magyar színház pénztára már árusítja a jegyeket. Olyan nagy az érdeklődés, hogy az első és második előadás jegyeit minden valószínűség szerint elővételben kapkodják el. A helyek árai: 40, 33, 23, 16, 10 és 6 lei. Természetesen a jegyadóval együtt. Az első napok műsora készen van már. Négy egyfelvonásos darab (Az elszánt ember, A dráma, Az énekóra, Kigyűjt az igazság) fog színpadkorúlni. Az új magán számoknak és megjelentéseknek egész serege fogja szórakoztatni a közönséget. Külön szenzációja lesz az első műsornak egy futball-tréfa, amely helyi aktualitásaival bizonyára harsogó derültséget fog kelteni. A szombati estét ünnepi prólógus fogja megnyitni. A teljes és végleges műsort holnap fogjuk közzétenni.

Felolós szerkesztő **DR. MARTON ERNŐ**
Híradó: **KADIMA** nyomda és kiadóvállalat R.T.
Szerkesztőségi telefonszám 977.

Kefe, meszelő és ecsetgyár!

Legalább 40%-ot takarít meg behozatali vám-ban minden kereskedő, ha nálam szerzi be szükségletét. **Stern S. Endre**, Oradea-Mare. (Nagyvárad). 1350

Hitter és Breuer

szesz, bor, sör és pálinka nagykereskedők
Oradea-Mare - Nagyvárad
Gilányi-u. 8. sz.
Saját földenkben termelt gyümölcs-pálinkák és borpárlat 1351

"Barzel"

Fierarie - vasúzet
CLUJ - KOLOZSVAR.
Piata M. Viteazul 13. Telef. 10-49.

ÁTUTALÁSOK!

a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénzeszközök vételére és eladására, folyó számlák, lombard-kezesítések, betétek napról-napig a legmagasabban kamatoztatva.
Telefon 1-69 és 7-25.

Valutapiac július 13-án

TÖZSDÉK	Lei	osch kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. marka	dollár	holl. forint	török font	ny. kor.
Bukarest	valuta deviza	4	4050	1390	3380	770	72	1450	770	202	103	420	172		100	
Bécs	valuta deviza	4	40	1395	32	780	68	14					26800			
Prága	valuta deviza					1160		1850								
Berlin	valuta deviza															
Zürich	valuta deviza	110	129				21	40					522			
Paris	valuta deviza															
Budapest	valuta deviza	3250	281				520						1314			

Kereskedők és viszontelárusítók figyelmébe!

2 vagon olasz cérna érkezett, garantált 400 yardos la. márkák. Számitunk tegnapos napi árban postai szétküldéssel.

Gutfried és Herskovits

Oradea-Mare, Piata Unirii 12. - Telefon 211.

PROGRESS

Rövidáru nagykereskedés
Oradea-Mare Nagypiac 5. Telefon 455.
Kereskedők legelőször bevásárlási forrása

Kepes Elek orvosi kötszerész

Oradea-Mare, Sas-passaage
Ajánlja saját készítményű sérüléseket, haskötőit stb.
Női és férfi övszerek nagyraktára 00000

Engros eladás!

1342

Rövid, norinbergi, galanterie és papíráruk

külföldről raktárra érkeztek

Simplon-áruház

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 25. sz. Főpostával szemben.
Engros eladás!

בארטיק אמעריקאן ליניע

גענעראל פערטרעסונג פיר רומעניען, גענעראל רעפערענשאנס מארימין נוממאך
הויפטקאנטור: בוקארעסט, קאלעא וואקארעסט (נומ 60)
סוקור בארא: בוקארעסט, קאלעא גרוויצע (נומ 141) (האטעל קארנא)
טעלעגראמארעסט: בארטיק ליניע בוקארעסט.
אויך פיליאלען אין גאנץ רומעניען.

עס ווירד דיע אלגעמייע איינפירקאמקייט דארף געלענקט או אלע אמעריקא אינע קאנאדא רייזערען וואס וויללען צייטן געבן זייערע ערשטען אויב זיי נישט לאנג אויף דער רייזע פלאנען; אללע זיי זיי צו אונזער אונזערען.
אונזערע טראנספארטען פון בוקארעסט ביז צום פארט "דראציני" געהן אויב "עדעס אומשטייען נור דריי" טאגע פער באהן אויב ווערען פאן פערלעסליכען ערפארענע בעלישערען געפירט.
מאן האט נור איינע איינציגע פאלטיגע רענצע צו פאסירען פאר יעדעס דעם יוניום קאסטעס נור לע 100.
אויב האטען דאסען דיע פאסירען איינע זענען נישט בעדארטליג איינעצוישענע קאסט אינע קווארטיר.
פאן דאנצין פארט מאן דירעקט נאך אמעריקא אדער קאנאדע אויב אונזערען בעסטען ערסטע לאסט יונגע שטעלע דאמפערען וואס האבען טעפארטע קאבינע 3. קלאסע אויב איינע כשרה קיבע פאר דיען.

מיר זענען פאם אמעריקאנישען קאנוואלמע מיט דעם דורכ פוירען דער רעגיסטרירונג בעפאלט מעכטיגט ווארדען פאר דער קוואמע 23-1922. דער פאר זאלל זיי יעדער וואס ווילל שטעלל פארדען צו אינע ווערען מיר וועללען איהם אין יעדער ענציעוונג נאכץ ארמאסט בעלישליך זיין מיר זאלל ווען אים נישטען צו זיינע פערוארטען קוממען קענען.

AZ UJ KELET

könyvsztályánál megrendelhetők a következő könyvek:

Zsidó regények

Fényes Samu: Jidli első változása ára 33 lei
S. J. Agnon: És a megöröbedt kiegyenesedik ára 30 lei
A két kötet az Uj Kelet előfizetőinek 58 lei.

Ifjúsági könyvek

Dr. Grottó Mór: Zsidó reneszánsz ára 12 lei
Zengő hárfá ára 12 lei
A két kötet együttes ára 22 lei.

Héber nyelvtan

Jagulinizer: Hazivan (Berlitz-módszer) ára 30 lei
Héber-magyar szótár ára 20 lei
A két kötet együttes ára 45 lei.

Max Nordau,

a cionizmus nagy költőjének művei:
Doktor Kohn ára 20 lei
Mesék ára 15 lei
A két kötet együttes ára 30 lei.

Kadima kiskönyvel

Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben.. ára 10 lei
Kaczér Illés: Gólem ember akar lenni .. ára 10 lei
Gizskalay János: A titok ára 10 lei
A három kötet ára 25 lei.

A zsidó élet problémáját fejtegeti

Schemarja Gorelik: Cion és Golusz ára 6 lei
Sombart Werner: A zsidók jövője ára 8 lei
Frigyes Lajos: A zsidók természetrajza ára 15 lei
Majrovits M. Jehuda: Tóra és Cionizmus ára 6 lei
Hatikvah (kotta) ára 20 lei
A három kötet együttes ára 32 lei.

Lieltheim Richard: A zsidó Palesztina felépítése ára 6 lei
Max Brod: A cionizmus harmadik korszaka .. ára 6 lei
Nachum Goldmann: A zsidó nemzet kövételése ára 5 lei
Dr. Beinsteina S.: A cionizmus ára 8 lei
A nyolc kötet együttes ára 52 lei.

Állandóan drágul a könyv!

Siessen! Kenderje meg az Uj Kelet könyvsztályánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszerű közlési díja az avon-
ként 1 le. Vaslagabb betűvel szedett szavak
2 le. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög
— 10 le. Jelleg hirtetésekre semminemű fel-
világosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok
helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők
át, vidékieket a kívánt címre továbbítanak. Erre
a célra a hirdetéstől külön 2 le 60 bani
bélyegköltség fizetendő.

Egy teljes boltberendezés sürgősen eladó.
Cluj, Str. Paris 42. 4203-1

Helyesírást tudó leány kerestetik a Zea-
krétagyár expedíciójához. Pap-u. 38. 4203-1

Jó forgalmu sarok fűszer üzlet azonnal
átadó. Gidáli, Malom-utca. 4201-1

לשון חזקה ופיה מלאה המדות
בארכה לשונות חיות מנוגות באריות
וידעת לנגן על הקלאוויר ויש לה נדון בעקב
מאח אלפים אדוות נקש בחור שעבר כמעט
השליש וישוה מפולח בחורה ובחורות מאים
באמנה וישנה ארדהאדאקסיו המנה לחבוש
אשתו קלתה בחצר ונס יש לו ידיעות בחכמת
הצנים ובחברה יתרנה ליקר להתחבר עם
משפחה אשתו בחצר מעד. אנטאנט
בתובים וכלו לשולה לערבות ה"Uj Kelet"
תחת המלה אנטאנט

4-5 szobás családi házat, esetleg vil-
lát lehetőleg kerítel, szeptemberi beköl-
tözéssel megvételre keresek. Cím a ki-
adóban. 4193-1

Főgimnáziumot végző három gyermekem-
hez házitánító keresek. Dr. Zwirn, Végvár,
Temesmegye. 4204-1

Szaktáborban jártas tisztviselő kiadóhi-
vatalunkban felvétetik.

Bocskor, mosótalp, felsőbőr és szilgyártóbilak
állandóan nagy készlet kicsinyben és nagy-
ban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki meg-
rendeléseket kis postacsomagokban is eszköz-
lök. Jelenlegi talp és bocskor ára 65-70 le.
Vagontéfelnel 5 százalékos kedvezmény.

SÁMSON-BÖRGYÁR
Gyufagyár-utca 1. Gyosáru raktárral szem-
ben. Telefon: Gyár 2-86, lakás 3-87. szám.

Utfeleleket 48 óra alatt láttamoz.
— Felvez hirdetések
és fényreklámhirdetések. Fodításokat
elvégez „RECLAMA”, Piata Unirel
4. I. emelet. 2917-1

Gyári telefon 596. Üzleti telefon 515
LEBEDA S. A.

Első romániai villangerőre
berendezett ágyneműgyár.

Készítünk:
Paplanokat: vatta, gyapju és pihe
töltelékkel, a legolcsóbb kivitteltől a
legfinomabb kivittelig. Továbbá mat-
racokat, párnákat és mindennemű
ágyneműket.

Vállalunk:
kórházi, közintézet, valamint szállodai
felszerelések szállítását továbbá min-
denemű átalakításokat. Villanyerőre
berendezett tollfosztó gépinkön bár-
mily mennyiségű tollfosztást, tisztítást.

Veszünk:
minden mennyiségben lószórt, disznó-
szórt, kecskeszórt, gyapjút és tollat.
Mintát ár megjelöléssel (ab clujj állo-
más) kérünk küldeni

Eladunk:
mindennemű tisztított és szortírozott
tollféléket nagyban és kicsinyben.

Eredeti gyári árak!!!
Gyár: Cluj-Kolozsvár, Strada Jasilor
(volt Nagyszamos-u. 14. sz.), interurban
telefon 596.

Üzlet: Calea Victoriei (volt Kossuth
Lajos-utca 10. sz.) telefon 515.

ELSŐ ERDÉLYRÉSZI
ÉKSZERÁRU GYÁR

CLUJ, Str. Xenophon (v. Szappan-u.)
Telefon interurban 2-13.
Sürgőnycim: JUVAERE Cluj.

Ékszerárugyár és nagykereskedés.
Vesz:
legmagasabb árban min-
denemű arany és ezüstöt.

Gyárt és elad:
mindennemű ékszerárut.
Vállal:
mindennemű briliáns munkákat,
javításokat és alakításokat.

Vésnöki műterem.
Fogászati arany és forrasztó.
Arany és ezüst hu-
zalok és lemezek.
Csak viszonteladók részére!

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husolást
és csontot, valamint mindennemű timár-
hulladékokat legmagasabb napi árban vásárol
Szaru-
és csontárugyár Rt. Cluj 1310

Befőttes U hitelesített palac-
Uborkás VE kok és poharak,
Tábla G függő és fali
lámpák
raktárról azonnal megrendelhetők
Ausländer Testvérek
Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul
(v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9-54.
En-gros! En-detail!

Megnyilt! Megnyilt!
Parkettánc
Deris hangulat minden este a
Dacia-Barban
Cluj-Kolozsvár legdíszingyáltabb szó-
rakozóhelye. Változatos műsor. Kitűnő
baritalk. 4175-1

vilamosági
részvényszárság
üzemvezetősége:
GANZ
Piata M. Viteazul
Széchenyi-tér 41.
sz. (Széki-palota.)
Elvállal elektromos világítási- és erőát-
viteli berendezéseket. Izzólámpák, tv-
lámpa szénpálcák, szerelési anyagok és
kisebb motorok állandóan raktáron.
Költségvetéseket és felvilágosításokat
díjtalanul nyújt. Telefon 403. 1360

P. T. vevőinket tisztelettel értesítjük, hogy
irodahelyiségeinket áthelyeztük
saját házukba, IV. Pályaudvarosor (Strada
Garii) 2. szám alá és kérjük az ezentul
előforduló levelezéseinket, táviratokat a fent
megadott címre továbbítani. 4079-1

Engros. Olcsó bevásárlási forrástörvid,
bazar, galanterie cikkekben
Feiner Testvérek, Cluj, Unió-u. 11.
Bent az udvarban. 1803

Eladó legelőn javított 300 drb
meddő juh és kos
Erzmann Adolf gazdasága,
4200-1 Katona (Kozsmegye)

Kássa Albert
Gép- és elektro-
technikai 1288
műszaki vállalata
Cluj, C. Victoriei 99.

Megnyilt! Megnyilt!
Parkettánc
Deris hangulat minden este a
Dacia-Barban
Cluj-Kolozsvár legdíszingyáltabb szó-
rakozóhelye. Változatos műsor. Kitűnő
baritalk. 4175-1

vilamosági
részvényszárság
üzemvezetősége:
GANZ
Piata M. Viteazul
Széchenyi-tér 41.
sz. (Széki-palota.)
Elvállal elektromos világítási- és erőát-
viteli berendezéseket. Izzólámpák, tv-
lámpa szénpálcák, szerelési anyagok és
kisebb motorok állandóan raktáron.
Költségvetéseket és felvilágosításokat
díjtalanul nyújt. Telefon 403. 1360

UJ KELET

Zöldó ifjurnági folyóirat
Előfizetési ár egy évre 80 le
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

Izléses kivitelű, tartós
butort
csak a dicsősémtártoni föld-
gázüzemi Faárugyártól vásárolhat
a legelőnyösebben. Ebédlők, há-
lók, irodaberendezések, heverők
stb. állandóan raktáron.
Faárugyár Rt.
Diciosantmartin (Dicsősémtárton).
3827-1

Mindennemű bádagos és vízvezeték
szerelő munkákat legolcsóbban ügyhely-
ben, mint vidéken vállal 1298
Frisch Samu
Cluj, Cal. Motilor (v. Moaostori-u.) 143.

1263
Szállítunk
prompt ab
raktárunk:

Reichhold, Flügger &
Böcking-féle kocsi-
zománc és padló-
lakkokat

Beck, Koller & Co.-
féle ecseteket

Schmincke-féle
művészfestékeket

Eredeti német gyárt-
mányu Ultramarint.
falzöldet, föld és
vegyifestékeket,
kátrányt, karbo-
lineumot

Segesváry és Tsai
festéknagykereskedése
Cluj-Kolozsvár

„Kálnai“
Malomkőgyár
Targu-Mures—Marosvásárhely
Gyárt legnagyobb teljesítményű, ugy buza, mint tengeri
őrésre alkalmas, francia rendszerű, rakott malomkővet.
Minőségért garantiálok! 1367

Uniunea Comerciala Rt.
Központ: Bukarest
Alaptőke: 25,000,000 Lei
Fiókok: Galati, Jassy, Constanta, Craiova, Chisinea, Cernăuți, Timisoara és
Cluj, Strada Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 32.
Ajánlja bőven felszerelt raktárát: Fűszer és coloniál áru, autó, kocsilack
Rudvas, aroncvas, lemezek, csavarárú, szerzőmók, különböző mintájú kapák, lapá-
tok, asók csákányok, kaszák, kaszfető kövek (Anker) és kaszaverő szerszám. Min-
denemű bel- és külföldi olajok (hengerdinamó, motorvazelin, tovatákenőcs stb.) Bőr-
árúban: chewreaux, box, bagaria, talpak, patkók stb. Teher- és személyautók és
mindennemű autófelszerelések. 1382

Szép, izléses nyomtatványt
csak az UJ KELET nyomdája készít

Névjegyeket, eljegyzési, lakodalmi kártyákat, üzleti nyomtatvá-
nyokat a legrövidebb idő alatt és a legutányosabban szállítunk.
„Kadima“-nyomda és kiadóvállalat Rt. Cluj-Kolozsvár Str. Baron L. Pop 10. Telefon 879.

Kadima-nyomda kiadása, Cluj-Kolozsvár.

Szerkesztőség
hivatal és n
Cluj-Kolozsvár,
L. Pop. — Braas
42 Uj Kelet
szerkesztőség
kiadóhivatal
nyomda
Hiber osztály
Zs. N. Sz.
Kéziratok
szerkesztőségnek
5k. — Kézirat
bank vissza és
vetünk m
V. évfolya
A tí
Szolgálat
az Időben. Sz
született meg
berméltságo
a szabadságo
már semmise
életre kaphat
öntudatok má
a történelem
az 1914. A r
megferőzött
tott igazság
kadt a világo
százmilliói fa
kiszivott éle
tudták, hogy
vesztett el sz
sővárog: a sz
nem fakult k
ból, mert az
tézmenyesitet
mészárlás ál
lamelmélet; m
Időből, de eg
belőle. Az a
amit Herzl T
vére melege
és vajdó esa
ság felé törté
Történelmi
hatja, hogy E
csak megnyila
csak dinamika
látolt, lényege
tás mindennek
tartozott és
nemzeti szab
indító energia
pontján maga
és ez várja o
időig csak a
viheti a vilá
zetek, amely
hanem brutál
ták meg a né
a népek és
pályán mozog
a megtelejese
van a megtele
egyenlőségéb
jes megszűnő
végén és az
elipszis legm
evloució. Már
ott a nagy
is kihanyatlil
rétől, ha ne
gal az a gon
dar gyújtott
számára gyuj
gedni az egé
lette. Mert n
felszabadulás
ébredjen az
moruságára.
omlásokban,
zésbe keresos
nem lehetett
mise kell, es
oligarchiák e
megvakított
lám, van egy
és irigyeltte,
csodálta és
éleltszemlélet
magára ébred
hatalom hely
és a népmilli
dásában a m
jövője után f
gamagát kere
Azok a
megmozdulás
szetszerűen
szibbadságár
gondolatból